

XXVI. Deutscher Kongress für Philosophie
Münster, 22. – 26. rujna 2024.
Izvještaj

XXVI. Njemački Kongres za filozofiju (XXVI. Deutscher Kongress für Philosophie) održao se od 22. do 26. rujna 2024. godine na Sveučilištu Münster. Tema ovogodišnjeg kongresa bila je »digitalno mišljenje«, odnosno promišljanje o izazovima koje digitalne promjene i uporaba umjetne inteligencije postavljaju pred filozofiju. No to ne znači da ostale filozofske teme nisu bile zastupljene. Uz središnju temu o digitalnom mišljenju, Kongres je imao šezdeset sekcija na kojima se raspravljalo o svim središnjim područjima filozofije, ali i o temama kao što su »Didaktika filozofije i etike«, »Filozofija u globalnoj perspektivi«, »Nebinarno mišljenje – o rodu i izvan njega« itd.

Kongres je bio bilingvalan tako da je, uz njemački jezik, radni jezik bio engleski, a jedna je sekcija (»Philosophie française«) bila na francuskom. Program je bio poprilično izdašan, i svakog se dana, pored rada u sekcijama, održavalo mnogo različitih događaja. Na početku kongresa 22. rujna dodijelile su se nagrade ljudima i institucijama koji su svojim zalaganjem ostvarili dojmrljive rezultate relevantne za filozofiju.

Organizacijski gledano, prijedodne su se održavali paneli (na primjer, »Filozofija digitalnosti«, »Digitalno mišljenje u pravu«, »Filozofija matematike«, »Trans* filozofija – Biti trans* u filozofiji« itd.), radionice i predavanja na kojima su sudjelovali pozvani izlagači, dok je poslijepodne bilo organizirano za ostale izlagače unutar tematskih sekcija za koje su se prijavili. Bilo je i večernjih aktivnosti, poput fakultativnog druženja u vinoteci i akademskih razgovora (pozvanih predavača) koji su službeno nazvani »večernji razgovori« koji su se održavali u prostorijama Sveučilišta.

Sveukupno je bilo više od četristo i sedamdeset aktivnosti, u što su uključeni paneli, predavanja pozvanih predavača, *online* predavanja, podcasti, okrugli stolovi, predavanja prijavljenih predavača, intervjui, predavanje povodom zatvaranja Kongresa, radionice i ostale aktivnosti.

Na Kongresu su izlagala četiri filozofa iz Hrvatske – Boran Berčić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci), Filip Čeč (Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci), Ana Grgić (Institut za filozofiju) i Filip Grgić (Institut za filozofiju) – u četirima različitim sekcijama.

Boran Berčić izlagao je u sekciji »Metafilozofija i filozofska metodologija« o temi »One Over Many – What Kind of Argument It Is?«. Riječ je o klasič-

nom argumentu u prilog postojanju univerzalija, za koji neki autori smatraju da ga treba shvatiti kao zaključak na najbolje objašnjenje. Berčić je u svojem izlaganju nastojao pokazati da je takvo shvaćanje pogrešno.

Filip Čeč izlagao je u sekciji »Metafizika i ontologija« o temi »Is Metaphysics Unavoidable?«. On je govorio o argumentu u prilog neminovnosti metafizike koji je ponudio E. J. Lowe. Namjera mu je bila da ispita kako taj argument stoji u odnosu na Carnapovu kritiku ontologije te van Fraassenovo poimanje znanosti kao aktivnosti i kao proizvoda te aktivnosti.

Ana Grgić izlagala je u sekciji »Filozofija 19. i 20. stoljeća« o temi »Herbartianism in Modern Croatian Philosophy«. U izlaganju se osvrnula na početak moderne hrvatske filozofije krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Ključna je ličnost tog doba Franjo pl. Marković, prvi profesor filozofije na obnovljenu Sveučilištu u Zagrebu, koji je u svojem filozofskom i pedagoškom radu slijedio Johanna Friedricha Herbarta. U tom smislu, moderna hrvatska filozofija započinje kao oblik herbartizma. U izlaganju je opisan kontekst koji je pogodovao razvoju herbartizma u hrvatskoj filozofiji te su navedeni glavni razlozi za njegovu implementaciju.

Filip Grgić izlagao je u sekciji »Antička filozofija, filozofija kasne antike i srednjeg vijeka« o temi »Aristotle on Acting Because of Ignorance and Acting in Ignorance«. U svojem je izlaganju objasnio razliku između tih dviju vrsta djelovanja te pokazao zašto je radnja involuntarna samo ako je učinjena zbog činjeničnog, a ne i normativnog neznanja. Tvrdio je da Aristotel nudi koherentan odgovor na pitanje kada je neznanje izgovor.

Sva četiri izlaganja hrvatskih autora u Münsteru održana su uz potporu Hrvatske zaklade za znanost.

Ana Grgić